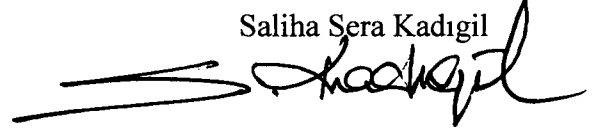

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Yusuf TEKİN tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 11.03.2026

İstanbul Milletvekili

Saliha Sera Kadıgil

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından geçtiğimiz yıldan bu yana kamuoyu gündemine getirilen lisans öğretim süresinin üç yıla indirilmesi ve staj programlarının yeniden düzenlenmesine yönelik planlar, gerek akademik özerklik gerekse üniversitenin niteliği açısından ciddi soru işaretleri barındırmaktadır. Kapsamı ve uygulama biçimi konusunda net bir taslağın kamuoyuyla paylaşılmadığı, YÖK'ün stratejik planları da dahil olmak üzere hiçbir yazılı belgesinde yer almayan bu değişikliklerin; öğrenciler ve akademisyenler başta olmak üzere üniversite bileşenlerinin katılımıyla şeffaf bir biçimde tartışılmadan hayata geçirilmek istendiği anlaşılmaktadır. YÖK başkanının beyanlarından anlaşıldığı kadarıyla; kredi toplamı ve öğrenim çıktıları korunarak akademik takvimin yoğunlaştırılması yoluyla hayata geçirilmesi amaçlanan bu düzenleme, hem öğrencilerin hem de öğretim üyelerinin ders yükü altında ezilmesine yol açacaktır. Bu durum, bir yandan öğretimin niteliğini düşürürken, diğer yandan araştırmaya ayrılan zamanın daralmasına neden olarak üniversitelerin bilimsel üretim kapasitesine zarar verecektir. Üniversite öğretiminde staj süresinin uzatılması planı ve pilot uygulamaları ile birlikte düşünüldüğünde bu düzenleme; üniversite öğrencilerinin MESEM modelinde görülen “eğitim” görünümü altında sermayeye ucuz emek sağlama pratiğinin üniversite düzeyine taşınması anlamına gelmektedir.

Bu bağlamda, üniversite öğretiminin üç yıla indirilmesi ile ilgili olarak 7/39187 esas sayılı soru önermesine verilen cevapta “tüm üniversitelerin eşit temsiline dayanan Üniversitelerarası Kurul ve bu kurul bünyesinde faaliyet gösteren konseyler olmak üzere; ilgili kamu kurum ve kuruluşları, meslek örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla istişare süreçleri devam etmektedir” yanıtına da istinaden aşağıdaki soruların yanıtlanmasını talep ediyoruz:

1. Bakanlığınız ya da YÖK bünyesinde, gerek lisans eğitim süresinin üç yıla indirilmesi gerekse staj süresinin uzatılması tasarısına dair kapsamı ve takvimi netleşmiş bir ön çalışma ya da

taslak hazırlanmış mıdır? Varsa, bu taslaklar kamuoyuyla neden paylaşılmamıştır?

2. Söz konusu düzenlemeler için bu sürecin en önemli paydaşları olan tüm üniversite bileşenlerinin görüşlerine başvurulması planlanmakta mıdır? Böyle bir plan yoksa, milyonlarca üniversite öğrencisini ve binlerce öğretim elemanını ilgilendiren merkezi ve anlık bir kararla hayata geçirilmek istenmesinin ardındaki amaç nedir?
3. YÖK yetkililerinin 7/39187 esas sayılı soru önergesine verdikleri cevapta belirtilen istişare süreçleri hangi üniversiteler, kamu kurum ve kuruluşları, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşlarıyla sürdürülmektedir? İstişarelerin sürdüğü belirtilen Üniversitelerarası Kurul ve bu kurul bünyesinde faaliyet gösteren konseylerdeki temsiliyet dağılımı nasıldır? Görüşmelerdeki değerlendirmeler kamuoyuyla neden paylaşılmamaktadır?
4. Akademik takvimin yoğunlaşması ile birlikte öğretim elemanlarının ders, sınav ve idari iş yükünün artması ve bilimsel araştırmaya ayrılan zamanın daralmasıyla ortaya çıkabilecek bilimsel üretim kaybına ilişkin herhangi bir araştırma yapılmış mıdır? Olası kaybı telafi etmek için gerekli önlemler alınmış mıdır?
5. Yoğunlaştırılmış lisans takviminin öğretim üyelerinin lisansüstü düzeyde yürüttükleri danışmanlık, doktora yeterlilik ve tez izleme süreçleri üzerindeki olası olumsuz yansımalarına ilişkin bir etki analizi yapılmış mıdır? Artan iş yükünü karşılamak üzere yeni bir kadro tahsisi veya ders yükü düzenlemesi planlanmakta mıdır?
6. Üniversitelerin derslik, laboratuvar ve kütüphane gibi fiziksel altyapı kapasitelerinin yanı sıra öğretim elemanı ve idari personel sayısı bu tür bir yoğunlaştırılmış takvimi taşıyabilecek kapasitede midir? Bu konuda çalışma yapılmış mıdır? Fiziksel altyapı ve personel ile ilgili yetersizlikleri gidermek için bir önlem alınmış mıdır?
7. Eğitim masraflarını karşılayabilmek için çalışmak zorunda olan veya bakım yükümlülüğü bulunan öğrencilerin yoğunlaştırılmış program nedeniyle eğitimden kopma riski değerlendirilmiş midir? Eğitimden olası kopuşları önlemek için destek mekanizmaları geliştirilmiş midir?
8. Öğrenim süresinin kısaltılmasını hedefleyen bu düzenlemenin; kadın öğrencilerin aile ve çevre baskısına daha fazla maruz kalarak bağımsızlıklarını kısıtlama ve kamusal alandaki varlığını daraltma riski göz önünde bulundurulmuş mudur? Söz konusu risklere dair bilimsel

verilere dayanan bir toplumsal cinsiyet etki analizi yapılmış mıdır? Yapılmışsa, sonuçların kamuoyuyla paylaşılması planlanmakta mıdır?

9. Hayata geçirilmeye çalışılan bu modelin ortaöğretim ve öncesindeki eğitim süreçleri ile bütünselliği gözetilmiş midir? Dünya’da üç yıllık üniversite öğrenimini başarıyla uygulayan modeller araştırılmış mıdır? Bu ülkelerdeki modellerin Türkiye’de uygulanabilirliğine dair kapsamlı bir araştırma yapılmış mıdır?
10. Öğretim süresinin üç yıla indirilmesi planının bir parçası olduğu anlaşılan uzun süreli staj uygulamalarında binlerce öğrenciye iş yerlerinde öğrenim sürecini destekleyecek; adil ve güvenli bir şekilde mesleki deneyim kazanmalarını sağlayacak bir ortam nasıl tesis edilecektir? Bunun için bir araştırma ve plan yapılmış mıdır? Bu süreçlerin uygun bir şekilde işleyip işlemediği kim ya da kimler tarafından denetlenecektir?
11. Staj uygulamaları esnasında öğrencilerin sigorta, ücret, iş güvenliği ve sendikal haklarının korunması için hangi yasal güvenceler ve korumalar sağlanacaktır? Bu konuda, uygulamada ortaya çıkabilecek suistimalleri ve ihmalleri önlemek için nasıl bir denetim mekanizması kurulacaktır?